

TRI SLOBODE POD LUPOM

Prikaz slučajeve kršenja osnovnih ljudskih prava u Srbiji 19. avgust - 1. septembar 2022. godine

Sloboda izražavanja

_ Novinar Nenad Živković izložen napadima

Nezavisno udruženje novinara Srbije (NUNS) saopštilo je 23. avgusta 2022. godine da je novinar Nenad Živković izložen verbalnim napadima od strane portala "Banatska istina". Navodi se da je u spornom tekstu na navedenom portalu, Živković okarakterisan kao "izdajnik i strani plaćenik" i da "mrzi srpski narod". Ovo nije prvi put da je portal "Banatska istina" pisao na ovaj način o Živkoviću, a NUNS ovaj poslednji slučaj vidi samo kao nastavak kampanje protiv nezavisnih novinara. NUNS je osudio ovaj napad i pozvao je institucije da zaštite Živkovića, kao i da otkriju autore spornog teksta koji uporno targetiraju neistomišljenike, ugrožavajući ih bezbednost.

Nova SLAPP tužba protiv portala Danas

Nekadašnja državna sekretarka u Ministarstvu unutrašnjih poslova Dijana Hrkaločić, kojoj se sudi zbog nedozvoljene trgovine uticajem, tužila je portal Danas zbog devet tekstova, koji su objavljeni na ovom portalu u februaru i martu 2022. godine. Hrkaločić je navela da je pretrpela "duševne bolove zbog povrede časti u ugleda" i tražila je naknadu štete u iznosu od milion dinara sa kamatom. Danas navodi da je Hrkaločić prethodno podnela ukupno 16 tužbi protiv medija, tražeći nadoknadu štete zbog tekstova objavljenih u njima.

Pritisci na članove i članice Stalne radne grupe za bezbednost novinara

Ljiljana Stojanović, glavna i odgovorna urednica portala JugPress, navela je za Građanske inicijative da je izložena kontinuiranom pritisku zbog podrške koju je kao članica Stalne radne grupe za bezbednost novinara dala OK radiju iz Vranja. U posebnom razgovoru sa Građanskim inicijativama, Stojanović je navela da je dobijala preteće poruke tokom jedne posete Vranju, u kojoj je navedeno da se tačno zna s kim se viđala i šta je na sastancima govorila. Stojanović zaključuje da nadležne institucije nisu u dovoljnoj meri prepoznale ugroženost članova i članica Stalne radne grupe za bezbednost novinara, uključujući i slučaj lepljenja plakata sa slikom Verana Matića, takođe člana Radne grupe, koje su sadržali preteće poruke upućene Matiću. U sudskom postupku povodom ovog slučaja, sva četiri lica osumnjičena za lepljenje plakata su oslobođena, a Matić je odluku Suda nazvao "skandaloznom".

Sloboda okupljanja - Ekološki aktivisti napadnuti od strane privatnog obezbeđenja

Ekološki aktivisti, koji kampuju na planini Starici kod Majdanpeka, pokušavajući da onemoguće rudarsko iskopavanje na ovom lokalitetu, napadnuti su 20. avgusta 2022. godine od strane privatnog obezbeđenja. Kako je za N1 navela jedna od aktivistkinja, koja se zatekla u kampu prilikom ovog incidenta, pripadnici privatnog obezbeđenja fizički su uništili aktivistički kamp, omogućivši aktivistima i aktivistkinjama da potom preuzmu lične stvari, a zatim su im naredili da napuste lokaciju. Iako se nisu predstavili, potvrdili su da su angažovani od strane kineske firme Ziđin, koja upravlja rudnikom u Majdanpeku. Ekološki aktivisti su podigli kamp na jednom grebenu planine Starica u junu 2022. godine, kako bi sprečili dalje širenje rudnika.

Više najava o otkazivanju EuroPride 2020 u Beogradu

Nakon iznenadne najave predsednika Srbije Aleksandra Vučića od 27. avgusta 2022. godine da će EuroPride 2022 u Beogradu biti "otkazan", ali i saopštenja Vlade Srbije da "ne postoje uslovi za bezbedno održavanje" ovog događaja, Platforma "Tri slobode" pozvala je nadležne institucije da garantuju bezbedno održavanje ove manifestacije. Navedeno je da "manipulacija ovog pitanja stavljanjem u kontekst ugrožavanja državne bezbednosti i energetske krize podriva osnovna ljudska prava i slobode zagarantovane Ustavom i potvrđenim međunarodnim ugovorima, uključujući i pravo građana i građanki na slobodu mirnog okupljanja". Platforma je navela da postoje tačno navedeni razlozi zbog kojih se ljudska prava mogu ograničavati, a da je način na koji su državni zvaničnici govorili o EuroPride-u neopravdano zadiranje u slobodu okupljanja, kao i da je šteta po slobodu okupljanja već načinjena pre konačne odluke institucija o ovom pitanju, s obzirom da građani i građanke imaju predstavu da njihova osnovna prava i slobode zavise od volje državnih funkcionera.

Sloboda udruživanja - Pritisci na novosadske aktiviste zbog skupljanja potpisa

Novosadska komunalna policija kaznila je 25. avgusta 2022. godine aktivistu koji je skupljao potpise protiv podizanja kontroverznog spomenika "Nevinim žrtvama 1944/45" u Novom Sadu. Mladen Cvijetić je za N1 saopštio da je, u skladu sa gradskim propisima, podneo zahtev za zauzeće javne površine kako bi mogao da postavi štand na kome će potpisi biti skupljeni, ali da mu ni posle 10 dana nikakav odgovor nije stigao. Kaznu je dobio ne samo zbog nedozvoljenog postavljanja štanda, već i zbog odbijanja naređenja da ga ukloni. Povodom ovog slučaja se oglasila i narodna poslanica u Narodnoj skupštini Republike Srbije Anna Oreg, koja je gradonačelnika Novog Sada Miloša Vučevića optužila za gušenje opozicije i građanskog aktivizma, podsećajući da se "novčano kažnjavaju aktivisti koji prikupljaju potpise protiv spomenika osvedočenim ratnim zločincima i fašistima". Oreg je navela da su aktivisti dve nedelje ranije uputili zahtev za zauzeće javne površine, ali da je "u Novom Sadu praksa da političke organizacije nikada nikakav odgovor ne dobiju za uredno podnet zahtev za građanski aktivizam". Više formalnih i neformalnih grupa, uključujući i lokalne opozicione stranke, protestuju protiv podizanja pomenutog spomenika, navodeći da se među imenima žrtava nalaze i ratni zločinci i fašisti, koji su učestvovali u Novosadskoj raciji 1942. godine.